

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15Csp/5/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716206826
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2019:8716206826.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Dagmar Soliarovou v právnej veci žalobcu: V. Z., S.. XX.X.XXXX, M. Z.. S. XXX/XXX, XXX XX V., proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zast.: Beňo & partners advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a iné, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , ž e

- ustanovenie bodu IV. Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 s názvom Klient v časti „svojím podpisom prejavujem súhlas s tým, že v prípade ak si nesplním svoj záväzok splácať pôžičku v stanovených termínoch splátok, resp. v stanovenej lehote, splatnosť pôžičky podľa tejto Zmluvy, aby spoločnosť bola oprávnená požadovať od môjho zamestnávateľa vykonávať zrážky zo mzdy a iných príjmov až do doby úplného splatenia zabezpečovanej pohľadávky spoločnosti voči mne. Výška zrážok zo mzdy a z iných príjmov bude zodpovedať výške splátok podľa tejto zmluvy. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy a z iných príjmov je táto Zmluva súčasne aj dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa § 551 Občianskeho zákonníka“.

- ustanovenie bodu 8.1 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012,

- ustanovenie bodu 11.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012,

sú ako neprijateľné zmluvné podmienky Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 neplatné.

II. Súd u r č u j e , ž e úver zo Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, vzhľadom na to, že obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a neobsahuje všetky náležitosti ako by mala v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách, sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

IV. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 2.8.2016 domáhal, aby súd určil, že: 1) ustanovenie II. Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 s názvom Schválená výška pôžičky - v časti celkové náklady spotrebiteľa 1.544,68 eur a ročná úroková sadzba 23,98 % a priemerná hodnota RPMN 21,62 %, 2) ustanovenie bodu IV. Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 s názvom Klient v časti „svojím podpisom prejavujem súhlas s tým, že v prípade ak si nesplním svoj

záväzok splácať pôžičku v stanovených termínoch splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti pôžičky podľa tejto Zmluvy, aby spoločnosť bola oprávnená požadovať od môjho zamestnávateľa vykonávať zrážky zo mzdy a iných príjmov až do doby úplného splatenia zabezpečovanej pohľadávky spoločnosti voči mne. Výška zrážok zo mzdy a z iných príjmov bude zodpovedať výške splátok podľa tejto zmluvy. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy a z iných príjmov je táto Zmluva súčasne aj dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa § 551 Občianskeho zákonníka“, 3) bod 8.1. Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, 4) bod 11.1 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, 5) bod 11.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, 6) bod 14.17 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, 7) bod 14.19 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, 8) bod 14.22 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012, sú ako neprijateľné zmluvné podmienky Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 neplatné. Ďalej sa domáhal určenia, že úver zo Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 je bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na to, že obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a neobsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“).

2. Nárok žalobca odôvodnil tým, že dňa 21.6.2012 uzatvoril s pôvodným žalovaným spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO:35 923 130 zmluvu o poskytnutí pôžičky, na základe ktorej čerpal úver vo výške 2.865,80 eur. Mal za to, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré svojim obsahom a účelom odporujú zákonu, obchádzajú ho alebo sa priechia dobrým mravom. Celkové náklady spotrebiteľa sú neprimerane vysoké a v neprospech spotrebiteľa. V bode 11.1 Všeobecných obchodných podmienok je neprimerane vysoká náhrada nákladov spojená s predčasným splatením úveru. V bode 11.2 Všeobecných obchodných podmienok je zakotvená zmluvná pokuta vo výške 10 %. Riadne platenie splátok je zabezpečené dvojitou sankciou, a to zmluvnou pokutou a úrokom z omeškania. Žalobca mal za to, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti, konkrétne neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Absencia týchto údajov má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 19.6.2017 namietal naliehavý právny záujem na určení, že zmluva je bezúročná a bezpoplatková. K absencii údajov uviedol, že v zmluve je uvedená výška splátky - 86,48 eur, ako aj počet splátok 51, termín splátok do 20. dňa v mesiaci. V zmluve je ďalej uvedená aj konečná splatnosť september/2016. K výške úrokovej sadzby poukázal na to, v čase uzatvorenia zmluvy bola RPMN spotrebiteľských úverov vo výške 16,53 %. Najvyššia prípustná odplata pri takejto finančnej službe by bola vo výške 33,06 %. Odplata dojednaná v zmluve vo výške 23,98 % tak neprevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. K dohode o zrážkach zo mzdy poukázal na to, že obsahuje všetky podstatné obsahové náležitosti. Je štandardným zabezpečovacím inštitútom. Nemožno ju považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, výška zmluvnej pokuty je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. K neprijateľnosti zmluvných podmienok v bodoch 14.17, 14.19 a 14.22 žalovaný uviedol, že sa jedná o ustanovenia o spracovaní, sprístupňovaní a používaní osobných údajov klienta. Ustanovenia sú v súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. Nemá vedomosť, v čom má spočívať neprijateľnosť danej podmienky. K bodu 11.1. Všeobecných obchodných podmienok žalovaný uviedol, že ide o dikciu § 16 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z.. Ustanovenie 8.1. Všeobecných obchodných podmienok nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O neprijateľnú zmluvnú podmienku by išlo iba v prípade, ak by so strany žalovaného ako veriteľa nedošlo k riadnemu a včasnému splneniu záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný si svoj záväzok v celom rozsahu splnil, preto sa nemôže jednať o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

4. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 5.10.2017 poukázal v súvislosti s absenciou podstatných náležitostí zmluvy o úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. na rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/104/2016 zo dňa 30.3.2017, sp. zn. 9Co/11/2017 zo dňa 8.6.2017 a rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Cp/363/2016 zo dňa 19.4.2017.

5. Súd uznesením č. k. 15Csp/5/2016-44 zo dňa 22.3.2018 rozhodol, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom pôvodného žalovaného spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320155.

6. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, ktorého sa žalobca ani žalovaný nezúčastnili. Žalobca svoju účasť ospravedlnil. Súd podľa § 180 Civilného sporového poriadku pojednával v neprítomnosti žalobcu a žalovaného.

7. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.. Pokiaľ ide o namietanú výšku RPMN a úrokovú sadzbu, tieto sú v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z..

8. Súd na základe vykonaného dokazovania, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to žiadosťou a zmluvou o poskytnutí účelovej pôžičky č.l. 4, všeobecnými obchodnými podmienkami č.l. 5, vyjadrením k žalobe č.l. 10-17, vyjadrením žalobcu č.l. 32-33, uznesením o pokračovaní s právnym nástupcom č.l. 44 a ostatnými, ktoré tvoria súčasť spisu, zistil nasledovný skutkový stav:

9. Dňa 21.6.2012 uzatvoril žalobca a právny predchodca žalovaného zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5015015, na základe ktorej právny predchodca žalovaného poskytol žalobcovi úver vo výške 2865,80 eur. Žalobca sa zaviazal splácať úver v pravidelných 51 mesačných splátkach v sume 86,48 eur. Podľa Zmluvy bola dohodnutá ročná úroková sadzba 23,98 %, RPMN 23,98 %, priemerná RPMN 21,6 %, termín konečnej splatnosti úveru september/2016, celkové náklady spotrebiteľa 1.544,68 eur.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 a 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. (2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, Započítat nemožno premičané pohľadávky, pohľadávky, ktorých sa nemožno domáhať na súde, ako aj pohľadávky z vkladov. Proti splatnej pohľadávke nemožno započítat pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., Na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:
f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z., Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

19. Podľa § 16 ods. 2 a 3 zákona č. 129/2010 Z. z., (2) Ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver pred lehotou splatnosti, má veriteľ nárok na náhradu nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti. (3) Výška náhrady nákladov podľa odseku 2 nemôže presiahnuť 1 % výšky splateného spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, ak obdobie medzi splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti a dohodnutým dátumom ukončenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere presahuje jeden rok. Ak toto obdobie nepresahuje jeden rok, výška takej náhrady nemôže presiahnuť 0,5 % výšky splateného spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti.

20. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie č. 87/1995 Z. z.“), Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

21. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia č. 87/1995 Z. z., Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

22. Podľa § 1a Nariadenia č. 87/1995 Z. z., Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

23. Podľa bodu 8.1 Všeobecných obchodných podmienok, Spoločnosť je oprávnená započítať pohľadávky Spoločnosti voči pohľadávkam Klienta aj vtedy, ak niektorá pohľadávka Spoločnosti ešte nie je splatná alebo bola premlčaná.

24. Podľa bodu 11.1. Všeobecných obchodných podmienok, V prípade, ak Klient splatí Celkovú sumu Pôžičky pred lehotou splatnosti, má Spoločnosť právo požadovať od Klienta úhradu nákladov, ktoré vznikli Spoločnosti v súvislosti so splatením Pôžičky pred lehotou splatnosti. Výška náhrady nákladov nemôže presiahnuť 1 % výšky splatenej Pôžičky pred lehotou splatnosti, ak obdobie medzi splatením Pôžičky pred lehotou splatnosti a dohodnutým dátumom ukončenia Zmluvy presahuje jeden rok a 0,5% výšky splatenej Pôžičky pred lehotou splatnosti, ak obdobie medzi splatením Pôžičky pred lehotou splatnosti a dohodnutým dátumom ukončenia Zmluvy nepresahuje jeden rok. Náhrada nákladov nesmie presiahnuť výšku úroku, ktorý by Klient zaplatil počas obdobia medzi splatením Pôžičky pred lehotou splatnosti a dohodnutým dátumom ukončenia Zmluvy.

25. Podľa bodu 11.2 Všeobecných obchodných podmienok, Spoločnosť je oprávnená požadovať od Klienta Zmluvnú pokutu v prípade, ak sa Klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej Splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je Klient povinný zaplatiť Zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej Splátky. V tento deň sa Zmluvná pokuta stáva aj splatnou.

26. Podľa bodu 14.17 Všeobecných obchodných podmienok, Klient a Povinný súhlasia s tým, aby Spoločnosť informácie overovala u iných osôb podľa uváženia Spoločnosti, najmä avšak nielen u zamestnávateľa Klienta a za tým účelom poskytujú súhlas všetkým týmto iným osobám na poskytnutie informácií Spoločnosti.

27. Podľa bodu 14.19. Všeobecných obchodných podmienok, Klient a Povinný podpísaním Zmluvy a/ alebo Zmluvy o zabezpečení zároveň súhlasí so spracovaním, sprístupnením a použitím jeho osobných údajov v rozsahu uvedenom v Zmluve alebo v Zmluve o zabezpečení na účely priameho marketingu, telefonického kontaktu elektronickej formy komunikácie ako aj na účely korešpondencie medzi stranami po dobu platnosti a účinnosti Zmluvy alebo Zmluvy o zabezpečení a po dobu desiatich rokov po vysporiadaní práv a povinností vyplývajúcich zo Zmluvy alebo Zmluvy o zabezpečení alebo z ich porušenia. Súhlas podľa tohto článku môže Klient a Povinný odvolať písomným oznámením doručeným na adresu Spoločnosti podľa bodu 14.13 týchto VOP.

28. Podľa bodu 14.22 Všeobecných obchodných podmienok, Klient súhlasí s tým, aby všetky jeho hovory s call centrom Spoločnosti boli nahrávané a uchovávané po dobu 10 rokov od uskutočnenia telefonického hovoru a v prípade potreby použité ako dôkaz v súdnom alebo arbitrážnom konaní.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného bol uzatvorením Zmluvy založený záväzkový vzťah, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 2.865,80 eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať formou 51 pravidelných mesačných splátok vo výške 86,48 eur. Zmluvu súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovenia § 2 písmeno d) zákona č. 129/2010 Z. z., a to vzhľadom na povahu strán tejto zmluvy, kde žalobca je spotrebiteľom, ktorý zmluvu uzavrel na vopred pripravenom formulári spolu s predtlačnými zmluvnými podmienkami, bez možnosti ovplyvnenia ich obsahu za účelom uspokojenia svojich osobných potrieb, a právny predchodca žalovaného bol podnikateľom v oblasti poskytovania úverov. Na túto zmluvu je teda potrebné prednostne aplikovať osobitný právny predpis, a to zákon o spotrebiteľských úveroch, v neupravených otázkach Občiansky zákonník a Obchodný zákonník len tam, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov (§ 52 ods. Občianskeho zákonníka v platnom znení, opierajúc sa o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 14/2014 z 21.04.2015 Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.)

30. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle.

31. Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník s účinnosťou od 1.4.2004 implementoval do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou Európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam

spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

32. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.).

33. Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchýliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa, alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nie je možná. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nemôžeme akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv ako dodávateľ.

34. Žalovaný vo vyjadrení namietal neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, ktorú vzniesol žalovaný. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je právny vzťah alebo právo. Naliehavý právny záujem v spotrebiteľských veciach vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v zmysle ktorých každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Pre spotrebiteľa je taktiež dôležité, aby poznal skutočnú výšku svojho dlhu zo zmluvy o úvere. Preto súd nepovažoval námietku neexistencie naliehavého právneho záujmu za dôvodnú.

35. Súčasťou zmluvy je aj v čl. IV Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená v zmysle ustanovenia § 551 OZ, podľa ktorej žalobca súhlasil, aby mu boli vykonávané zrážky zo mzdy a to vo výške splátok podľa zmluvy a zároveň predmetnou dohodou súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Uzavretím Dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly, uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl a bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávaniu v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok.

36. Je potrebné poukázať na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktikách predávajúcich zo dňa 21.1.2011, ktorými v bode 9 komisia dospela k záveru, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa.

37. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi stranami konania za účelom zabezpečenia peňažného plnenia zo Zmluvy o úvere v zmysle ustanovenia § 53 OZ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko žalobca ako spotrebiteľ bol nútený podpísať dohodu, nemal možnosť rozhodnúť sa, či takúto dohodu podpíše alebo nepodpíše. Za účelom získania úveru bol žalobca ako spotrebiteľ nútený podrobiť sa Dohode o zrážkach zo mzdy. Podpisom zmluvy sa podrobil vykonávaniu zrážok bez možnosti zabránenia ich vykonania. Uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa, čo je hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly zmluvných záväzkov.

38. Súd nespochybňuje opodstatnenosť inštitútu Dohody o zrážkach zo mzdy upraveného v zákone, ale jeho zneužiteľnosť, keď nie je zaručená objektivnosť pri vyhodnotení výšky dlhu, ale subjektívna predstava veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné „ex off“ súdne preskúmanie z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže ovplyvniť a vyhodnotiť. Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v čl. IV zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto podľa § 53 ods. 4 a § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

39. Pokiaľ ide o bod 8.1 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré upravuje započítanie vzájomných pohľadávok, súd dospel k záveru, že v danom prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo má za následok jej neplatnosť podľa § 53 ods. 4 a § 39 Občianskeho zákonníka. Z ustanovenia § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že započítať nie je možné premlčané pohľadávky a tiež nie je možné proti splatnej pohľadávke započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná. Ustanovenie bodu 8.1 Všeobecných obchodných podmienok však umožňuje žalovanému ako veriteľovi započítať voči žalobcovi ako dlžníkovi pohľadávky, ktoré nie sú splatné alebo sú už premlčané. Uvedené ustanovenie Všeobecných obchodných podmienok je teda v priamom rozpore s ustanovením § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

40. Pokiaľ ide o bod 11.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré upravuje zmluvnú pokutu, súd dospel k záveru, že v danom prípade ide taktiež o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetné ustanovenie spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Poškodzuje spotrebiteľa predovšetkým preto, že nebolo dojednané priamo v zmluve, bolo určené len vo všeobecných podmienkach. Podľa názoru súdu, samotná skutočnosť, že zmluvná pokuta nebola upravená v zmluve, vnáša do právneho vzťahu značný nepomer majúci dopad aj na vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta predstavuje viacnásobný postih žalobcu za nedodržanie zmluvnej podmienky, a to nedodržanie splátkového kalendára. Vo všeobecných podmienkach dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracoval také zmluvné dojednanie, ktoré je pre spotrebiteľa nevýhodné. Dojednanie o zmluvnej pokute nemožno považovať za individuálne dojednanie. Spotrebiteľ nijakým spôsobom nemohol ovplyvniť znenie tejto zmluvnej podmienky. Ak chcel získať úver, musel sa podrobiť zmluvným dojednaniám vrátane tejto zmluvnej pokuty. Súd po zohľadnení týchto skutočností dospel k záveru, že dojednanie účastníkov zmluvy o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto podľa § 53 ods. 4 a § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

41. Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že úver zo zmluvy č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 je bezúročný a bez poplatkov. Keďže súd vyhodnotil, že zmluvu uzavretú medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je potrebné posúdiť i podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd skúmal, či má zmluva všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z., pričom dospel k záveru, že zmluva neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy. Ide o podstatnú náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. Absencia tejto náležitosti má za následok to, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z.. Preto súd druhým výrokom tohto rozsudku určil, že úver zo zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5015015 zo dňa 21.6.2012 sa považuje za bezúročný a bezpoplatkov.

42. V prevyšujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že ustanovenie čl. II zmluvy v časti celkových nákladov, bod 11.1, 14.17, 14.19 a 14.22 Všeobecných obchodných podmienok sú neprijateľné zmluvné podmienky, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú z nasledovných dôvodov.

43. Pokiaľ ide o výšku nákladov, ako správne poukázal žalovaný, dohodnutá výška nákladov v zmluve je 23,98 %. Z údajov dostupných Národnou bankou Slovenska vyplýva, že v čase uzatvorenia zmluvy bola priemerná ročná percentuálna miera nákladov na úrovni 16,30 %. Dojednaná odplata v zmluve vo výške 23,98 % tak neprevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle §1a Nariadenia č. 87/1995 Z. z. (dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov). Z tohto dôvodu predmetné ustanovenie zmluvy nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

44. Pokiaľ ide o neprijateľnosť zmluvnej podmienky v bode 11.1 Všeobecných obchodných podmienok, uvedené ustanovenie upravuje nárok dodávateľa voči spotrebiteľovi na náhradu nákladov za predčasné splatenie spotrebiteľského úveru. Predmetné ustanovenie Všeobecných obchodných podmienok je dikciou ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. Nárok dodávateľa na náhradu nákladov voči spotrebiteľovi vyplýva priamo z ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z.. Predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z. z. taktiež upravuje výšku nároku, ktorá je vo Všeobecných obchodných podmienkach upravená totožne so zákonom. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že bod 11.1 Všeobecných obchodných podmienok nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

45. Pokiaľ ide o body 14.17, 14.19 a 14.22 Všeobecných obchodných podmienok, bod 14.17 Všeobecných obchodných podmienok sleduje overenie bonity žalobcu. Žalovaný ako poskytovateľ úveru je povinný skúmať bonitu žalobcu ako žiadateľa o úver. Táto povinnosť mu vyplýva z ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z. z.. Bod 14.19 a 14.22 Všeobecných obchodných podmienok sa týkajú spracovania a používania osobných údajov žalobcu. Súd dospel k záveru, že tieto ustanovenia nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Z tohto dôvodu ich nie je možné považovať za neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

46. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

47. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

48. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. V súlade s citovaným ustanovením § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP. V danom prípade pomer úspechu a neúspechu žalobcu predstavuje približne polovicu. Preto súd rozhodol v súlade s citovanými ustanoveniami tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.